

ادغام مدیریت بحران با پدافند غیرعامل

فرهیختگان | موضوع پدافند غیرعامل و وظایف آن در مباحث ملی و کلان کشور و در مقابل هجوم دشمن به طرق مختلف کاربرد دارد. در حالی که فلسفه تشکیل مدیریت بحران، مدیریت و ساماندهی دستگاه‌های مختلف در زمان بروز حوادث طبیعی، بحران‌ها و حوادث انسان‌ساز است که این دو هیچ ربطی به یکدیگر ندارند.

این واکنش رئیس سازمان مدیریت بحران کشور به نظرانی درباره ادغام سازمان مدیریت بحران و سازمان پدافند غیرعامل است. صورت‌گرفته ازسوی هوشناسی و سازمان مدیریت بحران در سیل تهران و البرز، مطرح شد اما به نظر می‌رسد چندان هم کارشناسی نباشد. اسماعیل نجار، رئیس سازمان مدیریت بحران کشور در این‌باره به ایسنا گفته است: «به نظر من چنین احتمالی وجود ندارد و دو سازمان مدیریت بحران کشور و پدافند غیرعامل باید مستقل از یکدیگر عمل کنند.» او افزود: «به شخصه مخالف چنین تصمیمی هستم و به نظر اقدام غیرکارشناسی محسوب می‌شود. مخالفت من ربطی به اینکه من ریاست این سازمان را برعهده دارم ندارد و در هر جایگاه دیگری بودم باز هم مخالفت خود با آن را ابراز می‌کردم.»

واکنش کمالی به اظهارات وزیر کار درباره «سربازی»

فرهیختگان | یک روز پس از آنکه وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی اظهار کرد درصددیم با کمک مجلس شورای اسلامی فرزندان پسر خانواده‌های زیر پوشش بهزیستی را از خدمت سربازی معاف کنیم، جانشین اداره منابع انسانی ستادکل نیروهای مسلح نسبت به این موضوع واکنش نشان داد و از مسئولان غیرمرتبط خواست از اظهارنظر سربازان سربازی و قوانین آن خودداری کنند. سردار حسین کمالی با بیان اینکه خدمت سربازی یکی از منابع تامین نیروی انسانی در نیروهای مسلح و از ارکان تامین توان رزم و بنیه دفاعی کشور است، گفت: «طبق مقررات تصمیم‌گیری در این‌باره از سوی ستادکل نیروهای مسلح انجام می‌شود و در حال حاضر نیز ستادکل برنامه‌ای در مورد آنچه که وزیر رفاه اشاره کرده‌اند، ندارد.»

کمالی با تاکید بر اینکه لایحه معافیت فرزندان تحت پوشش بهزیستی و بررسی آن به هیچ عنوان صحت ندارد، گفت: «ستادکل حتی بررسی چنین لایحه‌ای را نیز در دستور کار خود قرار نداده است.»

جانشین اداره منابع انسانی ستادکل نیروهای مسلح درباره اینکه در حال حاضر چه تسهیلاتی برای مددجویان بهزیستی در قانون وجود دارد، به ایسنا گفت: «در حال حاضر برابر ماده ۴۴ قانون سال ۹۰ یکی از فرزندان ذکور مادران فاقد همسر تحت پوشش کمیته امداد و سازمان بهزیستی، از انجام خدمت سربازی معافند.» او افزود: «همچنین مشمولانی که حداقل یک فرزند معلول داشته باشند نیز از انجام خدمت سربازی معاف شده و تنها پسر خانواده‌های تحت پوشش کمیته امداد و سازمان بهزیستی که حداقل دارای سه فرزند اثاث باشند از انجام خدمت سربازی معافند، بنابراین لازم است بار دیگر تاکید کنم که موضوعی تحت عنوان لایحه معافیت فرزندان تحت پوشش بهزیستی وجود ندارد.»

سعیده علیپور

S.alipour@fdn.ir

کمی بعد از اعتراض‌های پزشکان که پخش سریال در حاشیه را به بهانه توهین به جامعه پزشکی متوقف کرد، خبری از جراحی زن بدشناسی منتشر می‌شود که بی‌شباهت به ماجراهایی نبود که در سریال مه‌ران مدیری نمایش داده شد. ماجرای که براساس پیگیری‌های انجام شده گرچه مربوط به سال گذشته است، حکم محکومیت پزشک به‌تازگی ابلاغ شده است. در این ماجرا زن ۶۰ ساله‌ای به دلیل بیماری قلبی و انسداد رگ آنورت به بیمارستان مهر مشهد مراجعه کرد و از سوی یکی از جراحان باسابقه و متخصص این اعمال، جراحی شد. با وجود سستی عمل، این جراحی به موفقیت انجام شد تا اینکه زن بیمار به دلیل درد و احساس سوزش در ناحیه

مربوط به اعدام قاچاقچیان مواد مخدر شده و موافقان و مخالفان خود را دارد. از جرائم مواد مخدر تأثیر زیادی در پیشگیری از مواد مخدر نداشته و باید احکامی که بازدهی مناسب برای کاهش جرائم دارند، جایگزین شوند. عبدالرضا عزیزی، رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس در اظهارات جدید خود بار دیگر بر ضرورت بازنگری در قوانین مربوط به اعدام مجرمان موادمخدر تاکید کرد است. به گفته عزیزی، برای جلوگیری از اعدام و کاهش جمعیت کیفری می‌توان از مجازات‌های جایگزینی که جنبه بازدارندگی بیشتری دارند، استفاده کرد. به اعتقاد او، افزایش جریمه و تبعید و موثرترین مجازات‌های جایگزین اعدام قاچاقچیان مواد مخدر است. چندی پیش جواد لاریجانی، دبیر ستاد حقوق بشر قوه قضائیه نیز از احتمال تغییر این قوانین خبر داد. لاریجانی که بیش از ۵۰درصد اعدام‌های صورت‌گرفته در کشور را مربوط به حوزه مواد مخدر می‌داند، این کار را تلاشی برای ترمیم تصویر جهانی ایرانی در محدوده شدت و ضعف مجازات‌ها اعلام کرده است. الهیار ملکشاهی، رئیس کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس نیز پیش از این با تاکید بر ضرورت بازنگری در قوانین مجازات مواد مخدر و با توجه به اظهارات دبیر ستاد حقوق بشر قوه قضائیه

به استقبال از این تغییرات گفته است: «بنده به‌عنوان رئیس کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس صددرصد با اینکه قسوه قضائیه فوریت لایحه جدیدی را تحت عنوان رسیدگی به جرائم مواد مخدر تقدیم مجلس کند، موافقم. لازم است نوع مجازات‌ها در لایحه مذکور پیش‌بینی شده و بررسی‌های لازم درباره کارایی آنها بر کاهش جرائم تسهیلده شود.» با این حال محمد رزم، دیگر عضو کمیسیون قضایی مجلس معتقد است که «جامعه آمادگی پذیرش حذف اعدام از جرائم مواد مخدر را ندارد و رشد جرائم در این حوزه نتیجه حذف مجازات اعدام خواهد بود.»

با این حال در قانون آیین دادرسی کیفری جدید تغییراتی در مجازات اعدام صورت گرفته است و علی مودی، رئیس پلیس مبارزه با مواد مخدر ناجا اولین کسی بود که به انتقاد از آن پرداخت، و آن را چالش بزرگی برای مبارزه با مواد مخدر اعلام کرد؛ «حذف ماده ۳۲ مبارزه با مواد مخدر در قانون

حکم پرونده قصور به دلیل جا ماندن قیچی در شکم بیمار صادر شد

محکومیت پزشک

شکم بعد از مدتی با مراجعه به پزشک و عکسبرداری از آن ناحیه متوجه شد که یکی از قیچی‌های جراحی در شکم بیمار جا مانده است. بعد از شکایت بیمار، پزشک جراح این بار بیمار را در بیمارستان رضوی مشهد عمل کرد و قیچی را از شکم او بیرون آورد، اما بیمار مدعی شد هنگام عمل جراحی دوم به دلیل تزریق داروی اشتباه به کما رفته که بعد فهمیدم کادر درمانی اتاق عمل برای خارج کردن من از حالت کما از دستگاه «شوک» استفاده کرده‌اند که به خاطر همین موضوع چند عدد از دنده‌هایم نیز شکسته است.

گرچه براساس گفته‌های این زن در حال حاضر نیز او از مشکلات پس از این اتفاقاتی که بر او رفته درد می‌کشد و کاملاً بهبود پیدا نکرده، هادی

حقوق

موافقان و مخالفان تغییر مجازات اعدام قاچاقچیان مواد مخدر

بلا تکلیفی تغییر در مجازات اعدام قاچاقچیان

آیین دادرسی کیفری جدید، راه را برای قاچاقچیان باز کرده است، و در طول ۳۵ سال گذشته هرگز چنین فرصتی برای قاچاقچیان مواد مخدر به وجود نیامده بود.» براساس این ماده قانونی، حکم اعدام با نظر حداقل سه قاضی و تایید دیوان عدالت اداری قابل اجراءست. محمدحسین فرهنگي، عضو هیات‌رئیس مجلس شورای اسلامی با تاکید بر بازنگری در قوانین مربوط به مبارزه با مواد مخدر در گفت‌وگو با فرهیختگان می‌گوید: «این قوانین باید در حوزه مجازات، ترک و اجرای مجازات مورد بازنگری قرار گیرد.» به اعتقاد عضو هیات‌رئیس مجلس در حال حاضر خود زندان‌ها به جای اینکه به‌عنوان عاملی بازدارنده برای موادمخدر عمل کنند، باعث توسعه استفاده و قاچاق موادمخدر می‌شوند، که این مساله قابل‌تامل است و نشان می‌دهد که عوامل بازدارنده که تحت‌عنوان مجازات برای مجرمان تعیین می‌شود، کارایی لازم را ندارند. فرهنگی می‌افزاید: «بنابراین باید بسته سیاسی جامعی تدوین شود و یکی از راهکارها

مجازات جایگزین یا تعلیق مشروط به ترک اعتیاد است. مطمئناً این بازنگری در سالم‌سازی جامعه نقش مهمی ایفا خواهد کرد.»

محمدعلی اسفغانی، عضو کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس نیز در گفت‌وگو با فرهیختگان می‌گوید: «۳۷ سال از مبارزه جدی و همه‌جانبه کشور با مواد مخدر می‌گذرد، و بالاترین مجازات یعنی سلب حیات یا همان اعدام برای مرتکبان و حاملان مواد مخدر در نظر گرفته شده‌است. اما خبر این مبارزه موفقیت‌آمیز نبوده و نتایج از افزایش آمار معتادان و قاچاق موادمخدر حکایت می‌کند.» به گفته اسفغانی همین امر باعث شده است عده‌ای از حقوق‌دانان و کارشناسان این حوزه موضوع بازنگری در قوانین مجازات را پیش بکشند.

به اعتقاد اسفغانی این تغییرات صحیح است، اما قبل از آن باید بستر فراهم شده برای توزیع، مصرف و قاچاق مواد مخدر از بین برود، «در حال حاضر کشور ما آمادگی لازم برای ورود، ترانزیت، حمل و توزیع مصرف مواد مخدر را دارد و تا زمانی که این مسیرها مسدود نشود و محیط برای مجرمان ناامن نشود، تغییر مجازات تأثیری نخواهد داشت.» اسفغانی درباره اینکه آیا کمیسیون قضایی مجلس طرحی در این باره در دستور کار دارد، می‌گوید: «در حال حاضر طرح و لایحه‌ای در این باره در کمیسیون قضایی مجلس نیست.»

بیژن‌نژاد، عضو هیات‌مدیره نظام پزشکی مشهد به فرهیختگان می‌گوید: «حکم دادسرای قضایی مشهد تایید شده و شاکي و متهم هیچ کدام شکایتی از حکم نداشته‌اند و در حال حاضر پرونده در مرحله پرداخت دیه به شاکي است.»

براساس آنچه او درخصوص آخرین مراحل این پرونده می‌گوید: «حکم بدوی به دادسرای انتظامی رفت و در آنجا نیز هیات بدوی دکتر را مقصر این اتفاق دانست و حکم را به پزشک و بیمار ابلاغ کرد و هیچ کدام نیز به آن اعتراضی نداشتند.»

به گفته او این عمل جراحی که روی این زن انجام شده عمل سختی بوده و هر کسی چنین اعمال جراحی را نمی‌پذیرد، و این‌س رگ به‌عنوان اصلی‌ترین رگ قلب است و به‌شدت باذکنکی و نازک می‌شود

آسیب

روزانه ۶ تا ۲ هزار کارتن خواب در تهران جمع‌آوری می‌شوند

معتادان متجاهر جایی در گرمخانه‌ها ندارند

مابقی آنها متجاهر هستند که براساس قانون باید به مراکز ماده ۱۶ انتقال یابند.

هماهنگی وجود ندارد

در قانون آمده است معناد کارتن‌خوابی که به هیچ‌یک از مراکز مراجعه نکند، متجاهر است اما معنای که حتی به مراکز کاهش آسیب برای گرفتن سرنگ و... مراجعه می‌کند متجاهر محسوب نمی‌شود.

فرید براتی‌سده، مدیرکل سابق درمان و حمایت‌های اجتماعی ستاد مبارزه با مواد مخدر با بیان این‌ مطلب به فرهیختگان می‌گوید: «باید قبل از اینکه به فکر جمع‌آوری و ساماندهی

معتادان بقیتم، اصطلاحات خود را علمی کنیم. این‌طور نباشد که هر متجاهر برای خود به تنهایی تفسیری از متجاهر دارد و به افراد کارتن‌خواب به همین دلیل خدمات ندهد.»

او تاکید می‌کند: «در قانون تعریف درستی از معناد متجاهر آمده است بنابراین باید مراکز به تمامی افراد

خدمات دهند نه اینکه بین معتادان فرق بگذارند و عده‌ای را تنها به بهانه اینکه متجاهر هستند، ساماندهی نکنند.»

براتی با اشاره به اینکه سال‌ها بودجه زیادی برای جمع‌آوری معتادان هزینه می‌شود، عنوان کرد: «سال‌هاست به اثبات رسیده بودجه‌هایی که برای جمع‌آوری معتادان صرف می‌شود بیهوده است؛ زیرا

این شیوه که تنها معنای را دستگیر کند و راهی کار ترک اجباری کند، هیچ نتیجه‌ای ندارد.»

او بر این باور است به جای اینکه هزینه‌های زیادی را صرف جمع‌آوری معتادان می‌کنند و نتیجه هم نگیرند، این هزینه را در اختیار موسساتی مانند «جمعیت طلوع بی‌نشان‌ها» بگذارند تا آنها به بهترین شیوه این معضل را حل کنند.

براتی معتقد است: «داشتن ظرفیت ساماندهی دوهزار کارتن خواب در تهران نشان می‌دهد هنوز آثار درستی از تعداد کارتن‌خواب‌های شهر نداریم و همین موضوع باعث می‌شود معضل کارتن‌خوابی هیچ‌گاه برطرف نشود.»

تهران ظرفیتی برای نگهداری بیشتر از دوهزار کارتن خواب ندارد و این درحالی است که خواب کارتن‌خواب‌ها و تعداد معتادان کارتن خواب با توجه به اینکه پس از جمع‌آوری دوباره در خیابان رها می‌شوند، نه‌تنها کمتر نشده بلکه افزایش نیز یافته است.

ناراضیتی ستاد مبارزه بامواد مخدر از وزارت آموزش و پرورش

فرهیختگان | قائم‌مقام دبیرکل ستاد مبارزه با مواد مخدر از روند پیشگیری از اعتیاد در محیط‌های آموزشی اظهار ناراضیتی کرد. علیرضا جزینی درباره همکاری نهادهای مرتبط با مبارزه با مواد مخدر گفت: «مبارزه با مواد مخدر براساس محورهای پیشگیری، درمان، مقابله، کاهش آسیب، صیانت اجتماعی، اشتغالزایی و توانمندسازی است که براساس این سیاست‌ها هر کدام از سازمان‌ها وظایف خاص خود را دارند.» او با تاکید بر اهمیت دنبال کردن بحث پیشگیری از اعتیاد در محیط‌های آموزشی، افزود: «آموزش و پرورش و وزارت علوم باید به مباحث پیشگیری از اعتیاد توجه کنند، اما متأسفانه از روند مربوط به پیشگیری در این دستگاه‌ها راضی نیستم.»

یادداشت حقوقی

مهریه و انواع آن

حجت‌الله محمدی

حقوقدان

در یک تقسیم‌بندی کلی، آثار عقد نکاح را می‌توان به اثر مالی و غیرمالی تقسیم کرد. یکی از آثار مالی عقد نکاح «مهر» است. نهاد مهریه در حقوق ایران مبتنی‌بر سنت و مذهب است و نظیر آن را در حقوق غرب نمی‌توان یافت. مهر که از جانب مرد به زن داده می‌شود می‌تواند کمبود سهم‌الارث زن را در حقوق ما، تا حدی جبران کند. همچنین مهریه در عرف، نشانه ارج و احترامی است که مرد برای زن قائل است و در صورت وقوع طلاق نیز گاهی، مالی که

زن به‌عنوان مهر دریافت می‌کند، در زندگی او بسیار موثر است و مانع پریشانی و درماندگی وی می‌شود. اصولاً به محض وقوع عقد نکاح، زن مالک مهر خواهد بود و شوهر مکلف به تسلیم مهر است.

(الف) مهرالمسمی ب) مهرالمثل ج) مهرالمتعه

۱- مهرالمسمی: اصطلاح مهرالمسمی از فقه اسلامی گرفته شده و در ماده ۱۱۰۰ قانون مدنی به کار رفته ولی قانون آن را تعریف نکرده است. هرگاه مهر در عقد ازدواج، با توافق زن و شوهر یا از جانب شخص ثالثی تعیین شده باشد، آن را مهرالمسمی می‌گویند. این مال ممکن است عین معین یا باشد مانند اینکه گفته شود این خانه، ایسن زمین و... یا کلی باشد مانند اینکه بگوییم صد سکه بهار آزادی. ممکن است منفعت باشد چنانکه سکونت یا اجاره‌بهای خانهای را برای مدت معین مهر قرار دهند و نیز ممکن است عمل باشد. البته کاری را می‌توان مهر قرار داد که ارزش اقتصادی داشته باشد مثل تعلیم زبان خارجی، دوزندگی و... همچنین ممکن است مهر نه عین باشد، نه منفعت و نه عمل، بلکه امکان دارد که مهر، حق باشد.

۲- مهرالمثل: در سه مورد به زن مهرالمثل تعلق می‌گیرد: ۱- در حالتی که در عقد نکاح از مهر سخنی به میان نیاید یا شرط عدم مهر قید شده باشد، در این حالت جهت استحقاق مهرالمثل به زن، وقوع نزدیکی الزامی است.

۲- در صورتی که مهر تعیین شده، مجهول بوده یا مالیت نداشته باشد. در این حالت وقوع نزدیکی اهمیتی ندارد.

۳- حالت نیز وقوع نزدیکی الزامی است.

۳- مهرالمتعه: مهرالمتعه طبق شرایط مرد از حیث غنا و فقر تعیین می‌شود. الزام به دادن مهر المتعه ویژه نکاح دائم است و در نکاح منقطع اجرا نمی‌شود.

سوالی که امکان دارد به‌وجود آید این است که آیا زن، حق حبس دارد و می‌تواند پیش از گرفتن مهر، از تمکین سر باز زند؟ در پاسخ باید گفت که در درجه اول، مهر و تمکین در مقابل یکدیگر قرار نگرفته‌اند ولسی قانون‌گذار مدنی در ماده ۱۰۸۵ این حق را به زن داده است. در این ماده منظور از تمکین و وظایف زن، تمکین خاص است نه همه وظایف او. حق حبسی که زن در قبال دریافت مهر دارد در مورد مهری است که حال باشد. حال بودن به این معنی است که برای پرداخت مهر اجلی معین نشده باشد، به عبارت دیگر، مهر موجل نباشد. در برنامه‌ها گاهی عبارت عندالقره و عندالاستطاعه می‌آید. معنی این عبارات این است که در حال قدرت و استطاعت مهر را پرداخت کند. در این مورد هم باید بپذیریم که برای این مهر، نمی‌توان حق حبس قائل بود. همچنین در نکاحی که در آن مهر تعیین نشده باشد یا عدم مهر در آن شرط شده است، برای زن حق حبس وجود ندارد. عده‌ای از فقها می‌گویند: شوهر نیز مادام تمکین، حق حبس مهر را دارد ولی قانون مدنی چنین حقی را برای مرد قائل نیست.

با وقوع عقد نکاح، زن مالک مهر می‌شود اما برای استقرار تمام مهر در مالکیت وی، باید بین زن و شوهر نزدیکی واقع شود، چه آنکه پیش از نزدیکی، زن مالک نصف مهریه است و اگر قبل از نزدیکی طلاق صورت بگیرد، زن نیمی از مهر را دریافت می‌کند. نکته قابل توجه این است که قراردادی که زن و مرد راجع به مهر می‌بندند یک قرارداد تبعی است، یعنی قراردادی است راجع به مال، که جدا از اصل نکاح، ولی تابع عقد مزبور است و به این جهت شرایط اساسی صحت معامله در مورد قرارداد مهر نیز باید رعایت شود. بنابراین چیزی که به‌عنوان مهر تعیین می‌شود باید دارای شرایط عمومی مورد معامله باشد.

کودکان

تحقیر فرزندان در منزل مصداق کودک آزاری است

فرهیختگان | یک حقوق‌دان فعال در حوزه حقوق کودک با اشاره به وجود چند سازمان مسئول درباره کودکان کار بیان کرد: «بهزیستی و شهرداری ازجمله این سازمان‌ها هستند، اما درنهایت مشاهده می‌کنیم وضعیت این کودکان تنها بهتر نشده، بلکه شاید بدتر هم شده باشد.»

هادی شریعتی درباره لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان با بیان اینکه بیشترین مفاد این لایحه مربوط به کودک‌آزاری است و لایحه مذکور بیشترین انطباق را با کنوانسیون حقوق کودک دارد، گفت: «در این لایحه انواع کودک‌آزاری تعریف و برای آن مجازات‌هایی در نظر گرفته شده است و حتی در صورت تکرار کودک‌آزاری، تشدید مجازات نیز پیش‌بینی شده است.» او با ابراز خرسندی از توجه این لایحه به موضوع کودک‌آزاری روانی و عاطفی اظهار کرد: «این نوع کودک‌آزاری بیشتر در خانواده‌ها اتفاق می‌افتد و ممکن است برای تنبیه کودک، وی را مورد تحقیر قرار دهند.» شریعتی ادامه داد: «در این نوع کودک‌آزاری ممکن است به جسم کودک آسیب نرسد، اما روح و روان او دچار آسیب خواهد شد. بنابراین توجه به کودک‌آزاری بسیار مهم است، موضوعی که در گذشته لایحه در گذشته والدین قانونی را از تشدید مجازات برای کودک‌آزاری مستثنی کرده بود، به ایلنا گفت: «خوشبختانه در نسخه جدید لایحه این موضوع حذف شده است.» شریعتی با اشاره به اینکه در ماده ۳ لایحه حمایت از حقوق کودک و نوجوانان مقرر شده «بزهکاری و واردشدن در فعالیت‌هایی نظیر تکدی‌گری، قاچاق یا انجام مکرر رفتارهایی مانند فرار از خانه یا مدرسه و ترک تحصیل از سوی کودک و نوجوانان از مصداق وضعیت‌های مخاطره‌آمیز برای آنان محسوب می‌شود»، بیان کرد: «قید «تکرار» که برای فرار از خانه یا مدرسه و ترک تحصیل در این ماده آورده شده، قیدی نامناسب است زیرا مداخله در فرار حتی برای اولین‌بار فوریت دارد و نباید به مرحله تکرار برسد تا مداخله انجام شود.» او ادامه داد: «نمی‌دانم؛ این موضوع خطای انشایی قانون‌نویس بوده است یا به‌درستی بوده است؛ اما به نظرم تاکید بر تکرار آسیب‌زاست، زیرا این موضوع به‌راحتی قابل تصور است که کودک اغم از پدر یا دختر در صورت فرار از خانه یا مدرسه دچار چه آسیب‌هایی می‌شود که نیاز به حمایت اورژانسی دارد. بنابراین برای حمایت از چنین کودکی نیاز نیست فرار وی چندبار تکرار شود.»